

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1719. usque ad annum 1720

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 16. Articulus III. De Voluntate Dei, gratia & libero Arbitrio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67659)

Sæc. XVIII.
A. C. 1720

Denique Ecclesia quæ semper subsistit, & semper est visibilis, una & sancta, privilegium accepit, ne in sua doctrina errare possit, accepit plenam fidem & mores fidelium dirigendi auctoritatem, leges per seipsam faciendi potestatem, & privati, sicut nullo casu possunt sese eximere a lege naturali, neque dem ob utilitatem humanam, sic nec possunt se eximere ab observantia legum positivarum ad eorum utilitatem conditarum, nisi in casu necessitatis, quando sunt intra Ecclesiam, & ubi agitur de ejusmodi præceptis, in quibus Ecclesia dispensare valet.

Hæc sunt vera principia de Ecclesia, & hi sunt ex opposito errores a Papa per Bullam *Unigenitus* damnati.

§. XVI.

Articulus III.

De Voluntate Dei, gratia & libero arbitrio.

Singulari studio & affectu summi Pontifices * semper erga S. Augustini doctrinam

(* Vid. S. Cælest. Ep. ad Episc. Gall. c. 2. Hormisd. epist. 70. ad Possess. Ep. Baron. ad Petr. de Villar. Arch. Vien. die 13. Martii 1603. Alex VII. ad Univ. Lovan. 7. Aug. 1660. Innoc. XII. ad eandem 6. Febr. 1694.

Erinam circa Prædestinationem & gratiam ferebantur: ipse etiam Clemens XI. in damnatione Libelli Launoyo adscripti: *Vera traditio Ecclesiæ &c.* die 28. Jan. 1704. ait: *Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, qui ejus S. Doctoris præcelsam doctrinam semper in pretio habuerunt, & toto mentis affectu amplexi fuerunt, laudabiliter vestigiis firmiter inherere volentes &c.* Eadem quoque veneratio, qua SS. Hieronymus, Prosper, Confessores in Sardiniam relegati, Concilia, & Ecclesia Gallicana hunc Doctorem prosequerentur, non levem quoque auctoritatem inter Theologos conciliavit D. Thomæ fidelissimo S. Augustini Interpreti.

Sæc. XVIII.
A. C. 1720.

Jam vero S. Scriptura (p) & Traditio (q) docent, quod Deus velit omnes homines salvos fieri, ut perveniant ad cognitionem veritatis: sæpe etiam S. Spiritus declarat, quod Christus sit

Contra
Propositio:
XXXII.
XXIII.
XIX. & XX.

l i 5 mor-

(p) 2. ad Cor. c. 5. v. 14. 1. ad Tim. c. 2. v. 6. 1. Joan, c. 2. v. 2. ad Rom. c. 8. v. 32.

(q) Orig. contra Cels. l. 4. p. 179. Hier. c. 63. Isa. S. Aug. l. de Spirit. & lit. cap. 33. Tract. in Joan. n. 12. Auctor de voc. gent. l. 2. c. 7. & 2. S. Leo serm. 20. c. 7. S. Thom. 1. p. q. 19. a. 6. ad 1.

Sæc. XVIII mortuus pro omnibus, & Tridentinum
 A. C. 1720. (r) docet, quod *Christus sit mortuus pro*
omnibus, etsi non omnes recipiant fructum
mortis suæ, Hæc verba Apostoli (s)
Qui est Salvator omnium hominum maximè
fidelium, denotant, quod specialius velit
æternam salutem & redemptionem
fidelium, eisque, ut salvari possint, magis
immediata media, & abundantiora
auxilia donet (t): Admittenda est voluntas
salvandi omnes homines justificatos tanquam
veritas expresse definita ab Ecclesia
Catholica. Dicendum quoque, quod
Christus omnium hominum Salvator,
talis sit specialiter omnium fidelium,
unde merito Propositio V. Jansenii est
damnata tanquam hæretica &c. intelligenda
lecta in hoc sensu, ut Christus pro salute
taxat Prædestinatorum mortuus sit: cuius
modi (u) ergo fidelis firma fide credere
tenetur, quod Deus ipsum velit salvare, &
quod Christus Jesus pro ejus salute totum
suum sanguinem fuderit, proinde quod
donaverit gratias, ut salvari possit, necessarias.
Legimus in Scriptura & traditione, quod Deus voluntate

(r) Trid. Sess. 36. c. 3. *Etsi ille pro omnibus sit mortuus, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt.*

(s) 1. ad Tim. c. 4. v. 19.

(t) Bossuet.

(u) Idem.

lissima, & absoluta velit salutem Electo-
rum. & quod juxta hanc voluntatem
Christus formaverit illam, quam toties
in eorum favorem ostendit.

Sæc. XVIII.
A. C. 1720.

Proprius absolutæ voluntatis Divi-
næ character est, ut infallibiliter adim-
pleatur, & quod homo (x) *eidem re-*
sislere non possit, de fide tamen est, quod
homo semper fortissimæ gratiæ, quæ est
præcipuus hujus voluntatis effectus,
resistere queat, *ita, ut tangente (y) Deo*
cor hominis per Spiritus sancti illuminatio-
nem, neque homo ipse nihil omnino agat,
inspirationem illam recipiens, quippe qui
illam abjicere potest & Can. 5. si quis di-
xerit, liberum &c.

Quamvis incomprehensibilis videatur
conciliatio infallibilitatis decreto-
rum Dei & efficacis gratiæ potentia
cum libertatis dogmate, Theologi ta-
men, & S. Thomas (z) post S. Augu-
stinum

(x) 2. Paralip. cap. 20. v. 6. ad Rom. c. 9.
v. 19. Esther 13. v. 9. *Et non est, qui possit*
tux resistere voluntati. Psal. 113. v. 3. Joan. 10.
v. 28. & 29. S. Aug. Enchir. ad Laur. c. 95.
& 96. lib. de Corrept. & grat. c. 14.

(y) Trid. Sess. 6. c. 5.

(z) I. 2. q. 10. art. 4. & I. q. 19. art. 6.
ad 2. & in corp.

Sæc. XVIII. stinum (a) docent, quod omnipotens
 A. C. 1720. Deus sciat exercere jura supremæ
 potentiae, in nobis operando velle
 operari, & quod conservet simul
 nostram libertatem, quia dirigit
 prout vult, sibi subjicit liberum
 arbitrium, quin illud destruat, conducit
 quorsum vult, quin ei vim inferat
 necessitet, & determinet libera agentium
 dum vult, ut agant juxta eorum
 naturam, id est, libere.

Contra
Prop. XII.
XIII XXX.
XXXI.
XXXV.

Pariter ex S. Scriptura discimus
 quod nos sæpe nostra culpa inutile res-
 istimus id quod Deus ad nostram salutem
 vult voluntate non absoluta, & quod
 sæpe Spiritui sancto resistamus (b)
 quod Deus non velit mortem peccatoris,
 ut convertatur & vivat, & quod voluntas
 Dei sit, ut sancti simus.

Erroneum igitur est, cuilibet
 voluntati, cuilibet Christi desiderio
 scribere certum effectum & infallibilem
 adimpletionem; id enim duntaxat
 venit absolutæ voluntati Dei, & abso-
 lutis ac efficacibus Christi desideriis.

(a) 1. de Spirit. & lit. c. 33. n. 58. *Vult
 tem Deus omnes homines salvos fieri . . .
 sic tamen, ut eis adimat liberum arbitrium
 quo vel bene vel male utentes justissime puniantur*

(b) Ezech. c. 24. v. 13. Matth. 23. v. 35.
 ad Cor. c. 6. v. 1. Act. c. 7. v. 51. I. Pet.
 cap. 4. v. 3.

Circa gratiam principaliter profiteri Sæc. XVIII.
 tenemur, quod eam nisi per Christum A. C. 1720.
 obtinere non valeamus, ejus credere
 debemus necessitatem, & de gratiæ
 efficaci vi & potentia justas ideas con-
 cipere: credere, quod dentur gratiæ
 internæ, quibus resistitur non modo
 resistantia improprie dicta, *qua duntaxat*
gratia impugnatur, sed resistantia, quæ gra-
tiam effectum, quem ea voluit, per volun-
tarium & liberrimum voluntatis depravatæ
defectum privat. credere etiam debemus,
 quod gratiæ potentissimæ & efficacissi-
 mæ operatio concordet cum libertate
 & potentia agendi vel non agendi, ne-
 cessaria ad merendum & demerendum
 in statu præsentis, & quod gratia adeo
 non destruat nostra merita, ut potius
 illorum sit principium & origo.

Adamo (c) ante suum peccatum ad Contra
 perseverandum in justitia originali ne- Propositio
 cessarium erat auxilium gratiæ super- XXXIV.
 naturalis, quæ sine errore confundi
 nequit cum donis naturalibus, vel na-
 turæ inseparabiliter annexis. Merita,
 quæ homo innocens cum adjutorio hu-
 jus gratiæ acquirere poterat, erant vere
 supernaturalia, & quamvis S. Augusti-
 nus ea appellet merita humana in sen-
 su

(c) Bossuet.

Sæc. XVIII. su admodum orthodoxo (d) nunquam
 A. C. 1720. tamen dixit, quod non fuerint nisi me-
rita humana.

Contra
 Propositio
 XXXVI.
 XXXVII.

Juxta Patres & Theologos Adam in
 statu innocentiae non eguit Mediatore ad
 orandum, nec ad obtinendam gratiam
 de fide autem est, quod homo post lap-
 sum nec ad Deum accedere, nec quicquam
 quam obtinere potest, nisi per Christum
 In eo electi & reconciliati sumus cum
 Deo, in Christo & per Christum se-
 mus sanctificati (e) omnes cum Christo
 efficimus nil nisi unum corpus, cujus
 ipse est caput, & nos membra (f) &
 quatenus sumus membra Divini hujus
 Capitis, recipimus Spiritum, quo vivimus
 in justitia & sanctitate: In ipso
 per ipsum sumus justi justitia Dei, non
 per nudam imputationem justitiae Chri-
 sti, perinde ac si justitiam non habere-
 mus nisi in ejus persona, & non in no-
 bismetipsis, sed quia virtute meritorum
 Christi nostra peccata sunt vere deleta,
 & sumus justi per internam communi-
 cationem gratiae sanctificantis & chari-
 tatis diffusae in cordibus nostris, in

(d) S. Aug. l. de corr. c. II. v. 29. Enchiridion
 c. 106. Conc. Araus. 2. c. 19.

(e) Rom. c. 5. v. 1. Ephes. cap. 1. & 2.
 Choff. 1. & 2.

(f) Eph. c. 4. v. 15.

quo consistit iustitia inhærens (g), quæ unicuique iusto propria est.

De Fide est, quod gratia Christi pro omnibus Christianæ pietatis actionibus necessaria sit, & quod sine illa nihil utile ad salutem facere valeamus (h).

Erroris redargui nequeunt illi Theologi (i), qui docent, gratiam sufficientem non fuisse datam obstinatis & excæcatis, & qui non credunt, omnibus infidelibus esse datam: temerarium quoque esset, dicere, quod obcæcati & indurati non peccent, nec eis peccata eorum imputentur: impium foret, Deo causam peccati imputare, decisum enim est (k), quod Deus sua gratia semel iustificatos non deserat, nisi ab eis prius deseratur: injuriosum Divinæ Bonitati esset dicere, quod gratiæ exteriores non inserviant, nisi ad eos magis indurandum, perinde ac si obduratio hisce gratiis attribui posset.

*Contra
Prop. V.*

Gra-

(g) Trid. Sess. 6. de Justif. c. 7. & Can. II.

(h) Joan. 15. v. 5. Jacob. 1. v. 17. 2. Cor. 3. v. 5. 1. Cor. 4. 7. S. Justin. Iren. Basil. Naz. Chrysof. Cypr. &c.

(i) Mdsioulié Tom. 1. Diff. I. de Div. Mot. 9. 8. art. 9.

(k) Trid. Sess. 6. de Just. cap. II.

Sæc. XVIII. Gratis esse datum, est principia
 A. C. 1720. character gratiæ: gratia (l) non
gratia esset, si esset ex operibus, & Eccle-
 sia obstrinxit Pelagium, ut anathema-
 tizaret illos, qui dicerent, gratiam esse
 datam secundum nostra merita (m).

Gratiæ interiores & actuales dividuntur in gratias fortes & victrices & efficaces, & in gratias inefficaces & insufficientes. De fide est (n) dari efficaces, quibus tanquam mediis Deus utitur, ut nos faciat facere bonum, & ut infallibiliter exequatur suam voluntatem circa sanctificationem & salutem nostram. S. Scripturæ, & Traditioni consonum est, quod sine gratiæ efficaci concursu nulla pietatis Christianæ actio fiat, proin quod gratia efficax ad omnes actiones pias sit necessaria. S. Thomas & Theologi docent, hanc gratiam esse ex se efficacem. Certum quoque est quod auctoritas SS. Aug, & Thomæ aliis præferri mereatur, nam S. Augustinus est in materia gratiæ & Prædestinationis Doctor Ecclesiæ, & ad ejus doctrinæ intelligentiam fidelis Dux & Interpretes est S. Thomas, II. quod Scholasticæ opiniones ab Ecclesia permiffæ dam-

(l) Rom. c. II. v. 6.

(m) Conc. Diospolit. ann. 415.

(n) Bellarm, L. I. de grat. & lib. arb. c. 11.

mandæ non sint, nec diversarum Scholarum Theologi sese mutuo erroris accusare queant. *Desinat ergo (o) Ecclesiarum quietem inquietudo turbare.*

S. Scriptura & Patres, ut nostram prædestinationem, & gratiam nobis esse gratis datam, ejusque vim & potestatem nobis explicent, utuntur comparatione creationis & prædestinationis, mortis, resurrectionis Christi, & miraculorum sanationum, quas operatus est (p) sed pessime abuteremur his comparationibus, si ex illis vellemus inferre hæreses voluntatis mere passivæ & gratiæ necessitantis, cui homo non magis quam unioni hypostaticæ cum Verbo resistere posset, quam entia in suo nihilo poterant resistere voci omnipotenti Creatoris, aut mortui mandato resuscitantis, aut si quis innovare vellet errores a Conciliis Viennensi (q) &

Sæc. XVIII.
A. C. 1720.

Contra
Prop. XXI.
XXII.
XXIII.
XXIV.

(o) Cælest. ad Ep. Gall. c. 1.

(p) Psal. 50. v. 12. Ephes. 2. v. 10. c. 4. v. 24. c. 2. v. 19. & 20. S. Chrysof. hom. 4. in cap. 2. ad Ephes. S. Aug. Ench. c. 31. in Psal. 18. conc. 2. n. 3. de Grat. & lib. arbit. c. 8. n. 20. de dono Perf. c. 24. de Prædest. Sanct. c. 15.

(q) Damnat. error, Beguin.

Sæc. XVIII. & Tridentino (r) proscriptis, docenda
A. C. 1720. quod concupiscentia sit extincta in
 qui regenerati sunt in Christo per Baptis-
 mum, aut exigendo a Baptizatis
 ejusmodi dispositiones, quæ duntaxat
 conveniunt perfectis. Quamvis diffi-
 culter conciliari possit necessitas, & opo-
 rationes gratiæ cum libero arbitrio, seu
 per tamen sequenda est Regula S. Aug.
 dicentis (s): *nec sic defendamus gratiam
 ut liberum arbitrium auferre videamur, ne-
 quis, ne liberum sic asseramus arbitrium,
 superba impietate ingrati Dei gratia ju-
 cemur.*

Fateamur ergo cum Tridentino
 aliisque Conciliis & Pontificibus
 I. per peccatum Adæ hominem
 cundum corpus & animam fuisse cor-
 ruptum, attenuatas & inclinatas
 res liberi arbitrii, non tamen libera
 arbitrium fuisse amissum aut extinctum
 proin nos adhuc juxta S. Aug. (t)

Contra
Prop. XXV.
XLIII.
XXXIII.
XL. XLI.
XXXIX.
X. XIV.

(r) Sess. V. decret. de Pecc. origin.

(s) l. 2. de Pecc. merit. & remiss. cap. 18.

(t) Sess. 5. de Pecc. orig. Sess. 6. de Just. c. 1.
 & Can. 5.

(u) Conc. Araus. 2. can. 13. seq. Præf. S.
 dis Ap. Ep. auct. de Grat. c. 12. ad calcem
 Epist. 1. S. Cælest. ad Ep. Gall. c. 1. & 2.

(x) S. Aug. l. de Corr. & gr. c. 2. l. 1. cor-
 tra duas Ep. Pelag. c. 2. & 3. l. 2. c. 5. l. 1.
 grat. & lib. arb. c. 2. & 4.

habere libertatem operandi bonum & malum, nec dicendum, quod omnia infidelium opera sint peccata, nec quod liberum arbitrium sine gratia non habeat libertatem nisi ad peccandum, nec lumen habeat, nisi ad errandum. II. Quod homo cooperetur gratiæ, & non sit ens mere inanimatum & mere passivum, sed agat consentiendo libere actioni Dei vocantis atque excitantis (y) III. Quod hominis cooperatio gratiæ adeo sit libera, ut semper potentissimæ gratiæ resistere possit, eam rejicere, eique suum denegare consensum (z) quia in ejus potestate est agere vel non agere, etiam tum, quando gratia eum excitat, & ad agendum determinat; sub ipsa enim gratiæ activitate in præsentī vita semper conservat hanc indifferentiam activam, hanc exemptionem non modo a coactione, sed & a necessitate, quæ exemptio ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ est necessaria, hinc Ecclesia & Trid. damnavit Propositionem III. Jansenii, & Trid. definit (a).

Sæc. XVIII.
A. C. 1720.

Contra
Prop. XI.
XVI.

Kk 2

Hæc

(y) Bulla Pii V. contra Bajum.

(z) Trid. Sess. 6. de Just. c. 5.

(a) Ibidem.

Sæc. XVIII.

A. C. 1720.

Hæc indifferentia activa, & potestas potentissimæ gratiæ vel vehementissimis tentationibus resistendi, non confundi debet cum systemate, quod supponit in voluntate vires semper æquales ad operandum bonum & malum, quod est contrarium doctrinæ Ecclesiæ circa vires liberi arbitrii per peccatum attenuati & inclinati: ex hoc enim systemate inferri posset, quod Deus cogeretur augere suas gratias, quomogis homo sese illarum indignum redderet per sua peccata.

Ut ergo præveniatur, ne quis doctrina verbisque S. Augustini abutatur, observandum, perperam attribui gratiæ Christi in genere, quod duntaxat convenit gratiæ speciali, quæ dat velle & operari.

Quando ergo non de gratia Christi in genere, sed duntaxat de gratia velle & operari sermo est, dici potest, quod vox Patris instruens homines sua vocatione, & quæ homines facit venire ad Christum, hinc salva fide Catholica, & quin in Deum hominis perversitas refundatur, concludi potest juxta Christi Verbum, quod omnes, qui audierunt vocem Patris, & ab eo didicerunt, veniant ad eum (b) & quod ille, qui non venit ad Christum, non didicerit a Patre.

(b) Sess. 6, cap. 4. & Joan. c. 6. v. 45

tre, seu, quod quantamcumque gratiam Sæc. XVIII.
 habuerit, hanc gratiam potentem, quæ A. C. 1720.
 juxta D. Aug. *(c) nullo duro corde respui-*
tur, non recepit, quia ejus effectus
est cordis duritiem auferre, vel sanare.

Erroneum est, docere, quod gratia Contra
 fortis & potens, quæ nos facit obedire Prop. XVII.
 legi, sit sola gratia interior & actualis XVIII.
 Christi, & quod non detur alia, quæ XIX. XX.
 sit fructus novi fœderis, & quam nos
 per merita mortis Christi recipimus,
 & quod non detur gratia interna, quæ
 superat omnes alias delectationes, &
 ad Deum venire faciat: negarentur e-
 nim illæ gratiæ internæ, quæ suum ef-
 fectum, ad quem dantur, non conse-
 quuntur, & quibuscum non omne id
 facimus, ad quod dant verum posse,
 alias innovaretur error II. Propositionis
 Jansenianæ. Ergo de fide est, dari gra-
 tias internas & actuales Christi in statu
 præsentis, quibus resistitur. Hæ gratiæ
 non habent effectum, pro quo dantur,
 & ad quem dant verum posse, quin ta-
 men hæc potentia sit potentia actui con-

K k 3 jun-

(c) l. de Prædest. SS. c. 8. Hæc itaque
gratia, quæ occulte humanis cordibus divina
largitate tribuitur, a nullo duro corde respui-
tur. Ideo quippe tribuitur, ut cordis durities
grimitus auferatur.

Sæc. XVIII. juncta, quam S. Augustinus (d) vocat
A. C. 1720 *possibilitatem cum effectu.*

Hæ gratiæ, quæ vocantur sufficientes, dant posse supernaturale, reale, verum, & *plene sufficiens*, seu completum in suo posse, non tamen hoc posse est adeo completum, quin non adhuc indigeat ad agendum auxilio gratiæ efficaci ex seipsa.

Hominis resistentia contra gratiam nec ab impossibilitate præcepti, nec defectu potestatis in homine provenit, sed quia dum potuit velle per gratiam, noluit per suam malitiam & cordis pravitatem, unde non est excusabilis.

Contra
Prop. II.
III. IV.
VIII. IX.
LXIX.
LXVIII.

Quando in Evangelio (e) legimus *non poterant credere*, non debemus inferre, quod ipsis fuerit impossibile, aut quod in vera impotentia credendi fuerint, ideo enim, ait S. Aug. (f) *non poterant, quia volebant*: perperam hæc confunditur velle cum posse, defectu voluntatis cum impotentia, & quando S. Scriptura & Patres dicunt, quod homo non possit facere, quod non vult facere, aut faceret si vellet, id nil aliud significat, nisi quod homo, qui gratus est infidelis, non faciat id, quod posset, nec petat, quod non potest.

(d) l. de Nat. & grat. c. 42.

(e) Joan. cap. 12. v. 39.

(f) Tract. 53. in Joan. n. 6.

Anathema ergo illi, qui docet, Dei ^{Sæc. XVIII.}
 præcepta esse impossibilia iis, quibus ^{A. C. 1720.}
 gratia efficax non est data, id damna-
 vit Trid. (g) & Pontifices in 1. Propo-
 sitione Jansenii.

Omnia nostra merita taliter sunt dona
 Divinæ misericordiæ, & fructus gratiæ,
 ut *Deus dum coronat merita nostra, nil
 aliud coronet, nisi munera sua* (h). De
 fide tamen est, quod justus, dum li-
 bere cooperatur gratiæ, & gratiæ aug-
 mentum, & vitam æternam, quæ est
 honorum operum per gratiam factorum
 merces, seu *corona justitiæ* (i) prome-
 reatur: *corona*, ait S. Aug. (k) *tibi ab
 ipso est, opus autem abs te est, sed non nisi
 ipso adjuvante, & S. Prosper (l) Justifi-
 catus homo nullo præcedente
 merito accipit donum, quo dono aquirat &
 meritum, ut quod in illo inchoatum est per
 gratiam Christi, etiam per industriam liberi
 augeatur arbitrii, nunquam remoto adju-
 torio Dei. Igitur gratia est origo &
 principium omnium nostrorum merito-
 rum,*

K k 4

(g) Sess. 6. de Just. cap. II. & Can. 8.

(h) Epist. 194. c. 5. Præteritorum sed. Apost.
 Epist. Auct. c. 9. tom. 2. Concil. Labb. p. 1617.
 S. Cælest. Ep. 1. Sess. 6. de Just. c. 16.

(i) 2. ad Tim. c. 4. v. 8.

(k) Serm. 333. c. 2.

(l) Resp. ad Cap. Gall. Resp. ad object.

Sæc. XVIII
A. C. 1720.
rum, fides & oratio sunt media, quæ
Deus nobis dat ab obtinendam gratiam
nec tamen via salutis ad sola hæc me-
dia est restringenda, perinde ac si bona
opera non essent necessaria & præcepta
ad promerendam coronam justitiæ, quæ
illorum est præmium.

Hæc principia, quæ nunc circa gra-
tiam stabilivimus, ostendunt, quæ
juxta verum Bullæ *Unigenitus* sensus
sint errores rejiciendi, & veritates
quas salva Scholarum libertate amplecti
tenemur.

§. XVII.

Articulus IV.

De Virtutibus Theologicis.

Contra
Propositio:
XXII.
XXVII.
XXIX.
XLII.
XXVIII.

Ex Virtutibus Theologicis prima est
fides, per eam enim accedimus ad
Deum (m) & juxta Trid. (n) est *hominum*
salutis initium, fundamentum & radix
omnis Justificationis, ex fide autem, inquit
S. Aug. (o) ideo dicitur justificari homines,
non ex operibus, quia ipsa prima causa
eaque impetrantur cetera, quæ propriis
operibus nuncupantur, in quibus juste vivitur.
Ergo S. Aug. & S. Patres adstruunt

(m) ad Hebr. c. 11. v. 6.

(n) Sess. 6. de Just. c. 8.

(o) l. de Prædest. Sanct. c. 7. Ep. 194. n. 3.